Nr. 4. Warszawa, dnia 30 Grudnia 1918 r. Rok I.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Cena numeru pojedyńczego 1 mk., „Dziennik Urzędowy" przyjmuje ogłoszenia instytucji społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji. Cena za wiersz drobnego pisma jednoszpaltowego 1 mk.

Redakcja i Administracja: Pałac Brühlowski, pl. Saski Nr. 9.

I.

56.

DEKRET

tymczasowy o Urzędzie Patentowym.

Art. 1.

Przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu istnieje Urząd Patentowy z siedzibą w Warszawie, do którego kompetencji należy udzielanie patentów na wynalazki oraz wydawanie świadectw ochronnych na prawo własności wzorów rysunkowych i modeli, tudzież świadectw ochronnych na znaki towarowe.

Art. 2.

Urząd Patentowy stanowią: prezes, radcowie i asesorowie oraz urzędnicy techniczni i kancelaryjni. Asesorowie nie są urzędnikami państwowymi.

Art. 3.

Prezesa mianuje Najwyższa Władza Państwowa na propozycję Prezydenta Ministrów i Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 4.

Minister Przemysłu i Handlu wyznacza zastępców prezesa z pomiędzy radców Urzędu Patentowego.

Art. 5.

Radców i asesorów mianuje Minister Przemysłu i Handlu na przedstawienie prezesa Urzędu Patentowego z pośród osób z wyższem, zwłaszcza technicznem, wykształceniem. Asesorowie urzędują trzy lata.

Art. 6.

Minister Przemysłu i Handlu może polecić pełnienie czynności radców siłom fachowym bez mianowania ich radcami.

Art. 7.

Urząd Patentowy dzieli się na wydziały. Podział zajęć między wydziały, ich liczbę, tudzież liczbę radców każdego wydziału i asesorów określa Minister Przemysłu i Handlu, który mianuje również z pośród radców przewodniczących wydziałów. Prezes Urzędu Patentowego może być równocześnie przewodniczącym wydziału.

Art. 8.

Sprawy o udzielenie patentów na wynalazki i o wydanie świadectw ochronnych na znaki towarowe rozpoznają w pierwszej instancji wydziały w komplecie, złożonym z radcy danego wydziału, jako przewodniczącego, i dwóch radców tegoż wydziału lub asesorów. Postanowienia ustawy postępowania sądowego cywilnego co do wyłączania i uchylania sędziów będą odpowiednio zasto-

sowane. Świadectwa ochronne na prawo własności wzorów rysunkowych i modeli wydaje prezes Urzędu Patentowego.

Art. 9.

Skargi w sprawach o udzielenie patentów na wynalazki i o wydanie świadectw ochronnych na znaki towarowe rozpoznaje, jako druga instancja, wydział apelacyjny w komplecie, złożonym z prezesa Urzędu Patentowego lub jego zastępcy, jako przewodniczącego, oraz dwóch radców wydziału apelacyjnego lub asesorów, z wykluczeniem tych, którzy zasiadali w pierwszej instancji. Postanowienia ustawy postępowania sądowego cywilnego co do wyłączania i uchylania sędziów będą odpowiednio zastosowane.

Art. 10.

Opinji rzeczoznawczych Urząd Patentowy nie wydaje, jednakże na żądanie urzędów państwowych jest obowiązany komunikować wszelkie potrzebne im wiadomości, tudzież wyznaczać rzeczoznawców.

Art. 11.

Strony mogą występować w Urzędzie Patentowym bądź osobiście, bądź przez pełnomocników. Pełnomocnikami mogą być osoby, mieszkające w Polsce, z wyższem, zwłaszcza technicznem wykształceniem, wciągnięte przez Urząd Patentowy na listę pełnomocników.

Art. 12.

Urząd Patentowy posiada pieczęć państwową z napisem: „Urząd Patentowy Republiki Polskiej".

Art. 13.

Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Ministrowi Przemysłu i Handlu.

Art. 14.

Ustawa niniejsza zyskuje moc obowiązującą z dniem jej ogłoszenia w Dzienniku Praw Państwa Polskiego.

Dan w Warszawie, d. 13 grudnia 1918 r.

Naczelnik Państwa
(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów
(—) *J. Moraczewski.*

Minister Przemysłu i Handlu
(—) *J. Iwanowski.*

„Dz. Pr." z d. 28/XII 1918 r. Nr. 21, poz. 66.

57.

DEKRET

w przedmiocie przymusowego zarządu państwowego.

Art. 1.

1) Wszelki majątek ruchomy i nieruchomy, znajdujący się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej:

a) należący do „ordynacji książąt Warszawskich hrabiów Paskiewiczów-Erywańskich",

b) pocerkiewny oraz stanowiący uposażenie duchowieństwa prawosławnego,

2) przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, których ani właściciele, ani ustanowieni przez nich zarządcy nie są obecni w kraju,

3) przedsiębiorstwa przemysłowe, których utrzymanie w ruchu lub puszczenie w ruch, oraz posiadłości ziemskie, których zabezpieczenie lub zagospodarowanie leży w interesie państwa,

4) zakłady i urządzenia użyteczności publicznej (jak np. elektrownie, gazownie, wodociągi, tramwaje), — mogą być objęte pod zarząd państwowy.

Art. 2.

Ustanowienie i wykonywanie zarządu państwowego należy:

a) w stosunku do wszelkiego rodzaju dóbr nieruchomych, prócz wymienionych poniżej pod lit. b i c, a także przedsiębiorstw przemysłu rolnego i leśnego — do Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych,

b) w stosunku do przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych — do Ministra Przemysłu i Handlu,

c) w stosunku do zakładów i urządzeń użyteczności publicznej — do Ministra Spraw Wewnętrznych,

d) w stosunku do sum pieniężnych i kapitałów w gotówce, papierach wartościowych lub zobowiązaniach, o ile nie stanowią one przynależności majątków, pod lit. a, b, c wymienionych, — do Ministra Skarbu.

Art. 3.

Do każdego majątku, nad którym ustanowiony zostaje zarząd państwowy, władza, w art. 2 wskazana, mianuje zarządcę państwowego; obowiązki zarządców państwowych mogą być powierzane, w miarę potrzeby, bądź osobom do ich pełnienia specjalnie powołanym, bądź urzędom państwowym lub organizacjom społecznym.

Art. 4.

O każdym wypadku ustanowienia zarządu i mianowania zarządcy państwowego podane będzie do publicznej wiadomości w gazecie urzędowej.

Art. 5.

Właściciel majątku, wziętego w zarząd państwowy, albo osoby, pod których zarządem majątek pozostaje, obowiązani są dostarczyć zarządcy państwowemu wszelkie dane majątku dotyczące (księgi, rachunki, rejestra, wykazy, inwentarze etc.) pod rygorem art. 139 K. K.

Art. 6.

Zarządca państwowy zarządza powierzonym mu majątkiem lub przedsiębiorstwem i jest wyłącznie upoważniony do wykonywania czynności prawnych, dotyczących tego zarządu.

Art. 7.

Wszelkie prawa do majątku, nabyte przez osoby trzecie w czasie, gdy majątek był pod zarządem b. władz

okupacyjnych, mogą być wykonywane tylko za zezwoleniem zarządu państwowego.

Art. 8.

Koszty zarządzania majątkiem, wraz z wynagrodzeniem zarządcy państwowego, obciążają majątek w zarząd objęty. Wysokość wynagrodzenia zarządcy ustala właściwy minister.

Art. 9.

Zarządca państwowy odpowiedzialny jest za swe czynności tylko przed władzą mianującą.

Art. 10.

Wszelkie wpływy, osiągane z zarządzanego majątku, po potrąceniu wydatków bieżących, zarządca państwowy składać będzie na rachunek specjalny danego majątku do kas państwowych lub przez rząd wskazanych. Podnoszenie gotowizny z rachunków tych dokonywane będzie przez zarządców państwowych na mocy ogólnego lub specjalnego upoważnienia właściwego ministra.

Art. 11.

Szczegółowe przepisy oraz instrukcje, określające zakres uprawnień i tryb postępowanła zarządców państwowych, wydadzą właściwi ministrowie (art. 2).

Art. 12.

Dekret z dnia 23 listopada r. b. o sekwestrze zakładów przemysłowych zostaje uchylony.

Zarządy państwowe, powołane na mocy dekretu z dnia 23 listopada r. b., będą czynne nadal stosownie do przepisów dekretu niniejszego.

Dan w Warszawie, d. 16 grudnia 1918 r.

Naczelnik Państwa:

(—) *Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:

(—) *Moraczewski.*

„Dz. Pr.“ z d. 28/XII 1918 r. Nr. 21, poz. 67.

58.

DEKRET

w przedmiocie ochrony majątku nieobecnych właścicieli.

Art. 1.

W przedmiocie ochrony majątku właścicieli nieobecnych, zarządzanego przez władze okupacyjne w drodze przymusowej administracji, stosować należy przepisy art. 36—38 Kodeksu Cywilnego Kr. Pol., oraz ustawy postępowania cywilnego.

Art. 2.

Każda władza państwowa, samorządowa, lub osoba prywatna, powziąwszy wiadomość o majątku, który pozostaje bez opieki wskutek nieobecności właściciela lub jego pełnomocnika, winna o tem niezwłocznie zawiadomić najbliższy urząd prokuratorski.

Art. 3.

Każdy, kto sprawował z ramienia b. władz okupacyjnych zarząd przymusowy, winien przekazać niezwłocznie majątek pod jego zarządem pozostający łącznie ze wszelkiemi rachunkami i dowodami oraz gotowizną, jaka w rękach zarządcy się znajduje, obecnemu w kraju właścicielowi lub jego pełnomocnikowi, a w razie ich nieobecności — wyznaczonej przez sąd osobie.

Art. 4.

W wypadkach, gdy przed wyznaczeniem właściwego zarządcy zajdzie potrzeba natychmiastowych zarządzeń w celu ochrony majątku właściciela nieobecnego, najbliższa władza samorządowa przedsiębierze niezbędne środki, zawiadamiając niezwłocznie właściwy urząd prokuratorski.

Art. 5.

Dekret niniejszy nie dotyczy majątków, podlegających zarządowi państwowemu na mocy specjalnych przepisów i rozporządzeń.

Dan w Warszawie, dnia 16 grudnia 1918 r.

Naczelnik Państwa

(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:

(—) *J. Moraczewski.*

„Dz. Pr.“ z d. 28/XII 1918 r. Nr. 21, poz. 68.

59.

DEKRET

o stabilizacji i wynagrodzeniu nauczycieli szkół powszechnych.

Art. 1.

Nauczyciele publicznych szkół powszechnych są stali i tymczasowi.

Art. 2.

Stałym jest nauczyciel, który posiada: 1) prawem przepisane kwalifikacje naukowe i 2) trzy lata nieprzer-

wanej pracy w publicznej szkole powszechnej lub prywatnej z prawem publiczności.

Art. 3.

Nauczycielowi, który dopełnił warunków, wymienionych w art. 2 niniejszego dekretu, wydaje inspektor szkolny okręgowy patent na nauczyciela stałego (patent stabilizacyjny).

Art. 4.

Czas pracy zawodowej w szkolnictwie przed stabilizacją zalicza się do lat służbowych.

Art. 5.

Nauczyciele, posiadający prawem przepisane kwalifikacje naukowe, otrzymują płacę zasadniczą z dodatkiem ekonomicznym wojennym, równą X kategorji płac urzędników państwowych, zgodnie z tabelą tymczasowych przepisów służbowych dla urzędników państwowych z dnia 11 czerwca 1918 r. (Dziennik Praw Królestwa Polskiego № 6), przyczem posunięcie się do IX kategorji odbywa się automatycznie z chwilą wysłużenia 12 lat kategorji poprzedniej.

Wymiar dodatku ekonomicznego wojennego oblicza się zgodnie z p. 3 tabeli tymczasowych przepisów służbowych.

Art. 6.

Nauczyciele niewykwalifikowani pobierają 1800 marek płacy rocznej oraz dodatek ekonomiczny wojenny w wymiarze następującym: w miastach I klasy (Warszawa, Łódź, Lublin, Sosnowiec, Częstochowa) — 600 marek rocznie, w miastach II klasy (dawnych gubernjalnych i powiatowych) — 480 marek, w innych miejscowościach — 360 marek.

Art. 7.

Nauczyciele niewykwalifikowani, czyniący zadość wymaganiom ustępu 2 art. 2 niniejszego dekretu, będą stabilizowani po złożeniu egzaminu, którego warunki zarządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określone zostaną.

Czas pracy w szkolnictwie przed złożeniem egzaminów zalicza się do lat służbowych.

Art. 8.

Do lat służby nauczycielskiej wlicza się praca w szkolnictwie bez względu na to, pod jakim rządem szkolnictwo to się znajdowało.

Art. 9.

Wszyscy nauczyciele stali i tymczasowi, zatrudnieni w gminach wiejskich, otrzymują bezpłatnie mieszkanie z opałem lub odpowiedni równoważnik w gotowiźnie.

Jeżeli lokal, dostarczony przez gminę, nie odpowiada normalnym wymaganiom życiowym, dozór szkolny lub inspektor szkolny może zażądać zmiany lokalu na inny.

Mieszkanie lub odpowiedni równoważnik w gotowiźnie wyznacza dozór szkolny, zależnie od stosunków rodzinnych nauczyciela (kawaler, żonaty, dzietny). Wyznaczenie równoważnika pieniężnego jest tylko wtedy dopuszczalne, jeżeli w danej miejscowości można wynająć mieszkanie, odpowiadające normalnym warunkom życiowym. W przeciwnym razie dozór szkolny lub inspektor szkolny dostarcza na koszt gminy odpowiednie mieszkania.

Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, określi bliżej warunki, którym odpowiadać winny mieszkania nauczycieli.

Art. 10.

Nauczyciele zarówno stali, jak tymczasowi, w gminach wiejskich otrzymywać będą przynajmniej 2 morgi gruntu na własny użytek. Jeżeli gmina nie może wydzielić nauczycielowi gruntu, winna dostarczyć co roku odpowiedniej, określonej dla danej gminy przez dozór szkolny, ilości produktów rolnych w naturze lub wypłacić taki równoważnik pieniężny, za który określoną powyżej ilość produktów podług cen bieżących nabyć można, po strąceniu w obu wypadkach kosztów produkcji.

Art. 11.

Na zarządzenia i czynności urzędów gminnych, opiek i dozorów szkolnych w przedmiotach, o których mowa w artykułach 9 i 10 niniejszego dekretu, służy interesowanym skarga do Rady szkolnej okręgowej w przeciągu jednego miesiąca od dnia ogłoszenia zarządzenia. Decyzja Rady Szkolnej Okręgowej jest ostateczną.

Art. 12.

W gminach miejskich nauczyciele otrzymywać będą z funduszów gminnych wzamian za dodatki, wymienione w artykułach 9 i 10, dodatek pieniężny wyrównawczy. Gminy miejskie pod tym względem dzielą się na 4 kategorje:

do I-szej należy Warszawa i Łódź;
do II-ej — miasta, liczące powyżej 50.000 ludności;
do III-ej „ „ od 20.000 do 50.000;
do IV-ej — miasta pozostałe.

I. W miastach I kategorji dodatek ten wynosi:
  a) dla nauczycieli nieżonatych, nauczycielek niezamężnych, wdowców i wdów bezdzietnych, a także dla nauczycielek, których mężowie pobierają, jako dodatek wyrównawczy — 1.200 mk. rocznie;
  b) dla żonatych i zamężnych, a bezdzietnych, z wyjątkiem nauczycielek zamężnych, o których mowa w ustępie a) niniejszego artykułu — 1.800 mk. rocznie;
  c) dla nauczycieli i nauczycielek dzietnych z wyjątkiem nauczycielek, o których mowa w ustępie a) niniejszego artykułu — 2.400 mk. rocznie.

II. W miastach II-giej kategorji:
  a) . . . 840 marek rocznie,
  b) . . . 1200 „ „
  c) . . . 1500 „ „

III. W miastach III-ciej kategorji:
  a) . . . 600 marek rocznie,
  b) . . . 840 „ „
  c) . . . 1200 „ „

IV. W miastach IV-ej kategorji:
  a) . . . 480 marek rocznie,
  b) . . . 720 „ „
  c) . . . 1080 „ „

O ile nauczyciel otrzymuje mieszkanie w naturze, zmniejsza się dodatek wyrównawczy pieniężny w stosunku, który ustala dozór szkolny.

Art. 13.

Gminy miejskie mogą być przenoszone do wyższej kategorji miast bądź z własnej inicjatywy, bądź na skutek zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, powziętego po porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych może zaliczać gminy wiejskie typu przemysłowego do jednej z kategorji miast, artykułem 12 niniejszego dekretu określonych.

Art. 14.

Poza dodatkami, powyżej wymienionymi, może być nadto przyznany nauczycielom, wybitnie zasłużonym w szkolnictwie powszechnem i na polu pracy kulturalno-oświatowej, awans do VIII-ej kategorji płac. Awans ten nauczyciel może otrzymać nie wcześniej, niż po 24 latach pracy szkolnej.

Awans przyznaje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na mocy uchwały dozoru szkolnego, powziętej większością conajmniej ⅔ głosów, po zatwierdzeniu przez radę szkolną okręgową.

Ogólna liczba nauczycieli, korzystających z tego awansu, nie może przekraczać 10% liczby czynnych nauczycieli stałych.

Art. 15.

Każdy nauczyciel jest obowiązany do 30-godzinnej pracy tygodniowo. Za każdą godzinę nauki dodatkowej, udzielanej z polecenia władzy przełożonej, nauczyciel pobiera — jeśli nauka, udzielana ponad normę, trwa najmniej przez jeden miesiąc — 90 marek za godzinę w stosunku rocznym.

Art. 16.

Wynagrodzenie nauczycieli przedmiotów nieobowiązkowych określone będzie zarządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 17.

Nauczyciel, będący kierownikiem szkoły, otrzymuje oprócz wynagrodzenia za pracę nauczycielską osobne wynagrodzenie za kierownictwo.

Wynagrodzenie to wynosić będzie rocznie za kierownictwo 2-klasową szkołą — 120 marek, 3-klasową — 240 mk., 4-klasową — 360 mk., 5-klasową — 480 mk., 6-klasową — 600 mk., 7-klasową — 720 mk., za każdy oddział równoległy — 60 mk.

Art. 18.

Kierownikiem szkoły wieloklasowej może zostać nauczyciel po trzech latach pracy w szkole w charakterze nauczyciela stałego.

Art. 19.

Płace zasadnicze, dodatek ekonomiczny wojenny, dodatki za wysługę lat, za kierownictwo i godziny nadliczbowe nauczycieli szkół powszechnych pokrywa skarb państwa; wszelkie inne świadczenia pokrywają gminy.

Art. 20.

Wszelkie należności wypłacane będą nauczycielom w ratach miesięcznych za każdy miesiąc z góry, prócz wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe, które wypłacane będzie dwa razy do roku z dołu.

Art. 21.

Gminy wiejskie i miejskie mogą przyznawać bądź z własnej inicjatywy, bądź z inicjatywy państwowych organów szkolnych nauczycielom z własnych funduszów dodatki niezależnie od poborów niniejszym dekretem określonych.

Art. 22.

Dzieci stałych nauczycieli i nauczycielek szkół powszechnych są wolne od opłaty za naukę w szkołach państwowych. Dzieci stałych nauczycieli i nauczycielek, kształcące się poza miejscem zamieszkania rodziców, mają pierwszeństwo przy przyjmowaniu do burs, utrzymywanych przy tych szkołach państwowych, w których się kształcą.

Art. 23.

Przepisy o służbie nauczycieli oraz o wynagrodzeniu emerytalnem osobnemi ustawami objęte będą.

Art. 24.

Z chwilą wejścia w życie niniejszego dekretu wszelkie świadczenia na rzecz nauczycieli, płynące tak ze skarbu państwa, jak i funduszów gminnych na zasadzie ustaw i zarządzeń zarówno władz państwowych, jak i organów komunalnych, ustają.

Jeżeli jednak na zasadzie zarządzeń dotychczasowych nauczyciel pobiera większą płacę od tej, która przypadałaby w myśl dekretu niniejszego, w takim razie różnica wypłacana mu będzie z funduszów gminnych.

Art. 25.

Wszystkie dotychczasowe przepisy, dotyczące stabilizacji i wynagrodzenia nauczycieli szkół powszechnych, znoszą się.

Art. 26.

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1919 r.

Art. 27.

Dekret niniejszy rozciąga się na część państwa polskiego, stanowiącą terytorjum dawnego tak zw. Królestwa Kongresowego.

Przepisy przechodnie.

§ 1.

Nauczyciele, czynni w chwili wejścia w życie niniejszego dekretu odpowiadają warunkom, przewidzianym w p. 1 art. 2 niniejszego dekretu, o ile posiadają:

1) świadectwo ukończenia seminarjum nauczycielskiego, bądź
2) świadectwo ukończenia conajmniej 6-ciu klas polskiej szkoły średniej ogólnokształcącej i złożenia uzupełniającego egzaminu pedagogicznego, bądź
3) świadectwo rosyjskie t. zw. nauczyciela „początkowego“ i nauczyciela „domowego“.

Warunki uzupełniającego egzaminu pedagogicznego oznaczy Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 2.

O przynależności nauczyciela do jednej z kategorji, wymienionych w § 1. przepisów przechodnich do niniejszego dekretu, w wypadkach wątpliwych rozstrzyga Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 3.

Sposób wypłaty wynagrodzenia nauczycieli zostanie unormowany osobnem zarządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Dan w Warszawie, dnia 18 grudnia 1918 r.

Naczelnik Państwa:

J. Pilsudski

Prezydent Ministrów:

Moraczewski.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

J. K. Prauss.

„Dz. Pr." z d. 28/XII 1918 r. Nr. 21, poz. 65.

60.

DEKRET

w sprawie utworzenia państwowego urzędu zakupu artykułów pierwszej potrzeby.

Dla zrealizowania i ujednostajnienia akcji zakupu artykułów pierwszej potrzeby utworzony zostaje przy Ministerstwie Aprowizacji „państwowy urząd zakupu artykułów pierwszej potrzeby".

Zakres działania i podstawy organizacyjne opierają się na statucie, który zostanie ułożony przez Ministerstwo Aprowizacji w porozumieniu z Ministerstwami Skarbu i Przemysłu i Handlu.

Finansowe oparcie państwowego urzędu zakupu artykułów pierwszej potrzeby stanowi kredyt państwowy do wysokości oznaczonej w Statucie.

Wszelkie tranzakcje i umowy państwowego urzędu zakupu artykułów pierwszej potrzeby gwarantuje Rząd Polski.

Wykonanie powyższego Dekretu polecam Ministrowi Aprowizacji.

Dan w Warszawie, dnia 18 grudnia 1918 r.

Naczelnik Państwa:

(—) *J. Pilsudski.*

Prezydent Ministrów:

(—) *J. Moraczewski.*

Minister Aprowizacji:

(—) Antoni Minkiewicz.

„Dz. Pr." z d. 28/XII 1918 r., Nr. 21, poz. 69.

61.

DEKRET

tymczasowy w sprawie utworzenia straży granicznej.

Z odkomenderowanych oddziałów wojskowych organizuje się przydzieloną do pełnienia specjalnych obowiązków przy Ministerstwie Aprowizacji straż graniczną.

Straż graniczna tworzy się w celu:

1. zabezpieczenia granic Państwa od nielegalnego wywozu artykułów spożywczych i pierwszej potrzeby;

2. kontrolowania wewnętrznego obrotu kolejowego artykułów pierwszej potrzeby;

3. czuwania nad wykonaniem rozporządzeń aprowizacyjnych;

4. ochraniania magazynów i składów z artykułami spożywczemi i pierwszej potrzeby.

Organizację straży granicznej i budżet oraz określenie stosunku do straży skarbowej i celnej określi regulamin, wydany rozporządzeniem Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Aprowizacji i Skarbu.

Wykonanie powyższego polecam Ministrowi Spraw Wojskowych.

Dan w Warszawie, dnia 18 grudnia 1918 r.

Naczelnik Państwa:

(—) *J. Pilsudski.*

Prezydent Ministrów:

(—) *J. Moraczewski.*

Minister Aprowizacji:

(—) *Minkiewicz.*

„Dz. Pr." z d. 28/XII 1918 r., Nr. 21, poz. 70.

62.

DEKRET

w przedmiocie uzupełnienia i zmiany przepisów tymczasowych o moratorjum w Okręgu Sądu Apelacyjnego Lubelskiego.

Na zasadzie art. 3 Dekretu z dnia 22 listopada 1918 r. (Dz. Praw № 17 poz. 41) stanowię co następuje:

Art. 1.

Terminy do zapozwania indosantów, tudzież do urzeczywistnienia prawa regresu, przedłużone artykułem 6-ym przepisów tymczasowych o moratorjum w okręgu sądu apelacyjnego Lubelskiego (Dz. Pr. № 3 poz. 3) do dnia 1-go stycznia 1919 r. względem weksli, wystawionych przed dniem 1-ym listopada 1915 r., przedłuża się do dnia 1-go lipca 1919 r. Rada Ministrów w miarę potrzeby władną będzie przedłużać powyższe terminy i na dalsze okresy czasu.

Art. 2.

Art. 4 przepisów tymczasowych o moratorjum w okręgu sądu apelacyjnego lubelskiego otrzymuje brzmienie następujące:

„Jeżeli którakolwiek rata wierzytelności niewekslowej (art. 2) nie zostanie w terminie zapłacona, cała reszta wierzytelności staje się natychmiast wymagalną.

Jeżeli natomiast nie uiszczono w terminie którejkolwiek raty wierzytelności wekslowej, wówczas wystawca i indosanci winni zapłacić całą nieuiszczoną jeszcze sumę wekslową w ciągu dni 10, licząc od dnia, w którym zostali wezwani do uiszczenia właściwej raty listem poleconym lub wezwaniem sądowem".

Przepis artykułu powyższego w nowej redakcji otrzymuje moc obowiązującą od dnia 18 lutego 1918 r.

Dan w Warszawie, dn. 23 grudnia 1918 r.

Naczelnik Państwa:

(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:

(—) *Moraczewski.*

Minister Sprawiedliwości:

(—) *Supiński.*

„Dz. Pr." z d. 28/XII 1918 r., Nr. 21, poz. 71.

63.

DEKRET

w przedmiocie złagodzenia niektórych kar, wymierzonych przez byłe sądy okupacyjne niemieckie.

Z przedstawionych mi przez Ministerstwo Sprawiedliwości danych wynika, że sądy okupacyjne niemieckie stosowały nawet za przestępstwa mniejszej wagi kary nadmiernie surowe, nieodpowiadające ustalonym wśród polskiego społeczeństwa pojęciom o stosunku kary do winy i znacznie też różniące się od norm karnych, stosowanych za takież przestępstwa przez obecne sądy polskie. Uznając za słuszne złagodzenie losu tych więźniów, którzy z przyczyn od nich niezależnych sądzeni byli nie przez swoje, lecz przez obce sądy, i na długotrwałe pozbawienie wolności są skazani, postanawiam, zgodnie z wnioskiem Ministra Sprawiedliwości, zmniejszyć o połowę wszystkie kary ciężkiego i zwykłego więzienia, wymierzone przez byłe sądy okupacyjne, z wyłączeniem wszakże osób, skazanych za morderstwo (art. 433—455 K. K.), rozbój i bandytyzm (art. 589—590 K. K.), a także mężczyzn, winnych ciągnięcia zysków z nierządu (art. 527 K. K.), oraz spekulantów żywnościowych wszelkiej kategorji (art. 242 K. K. oraz przepisy specjalne).

Niezwłoczne wykonanie niniejszego dekretu polecam Ministrowi Sprawiedliwości.

Naczelnik Państwa:

(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:

(—) *Moraczewski.*

Minister Sprawiedliwości:

(—) *Supiński.*

Dan w Warszawie, dnia 23 grudnia 1918 r.

„Dz. Pr." z d. 28/XII 1918 r., Nr. 21, poz. 73.

64.

DEKRET

w przedmiocie przedłużenia terminów wekslowych w okręgu sądu apelacyjnego warszawskiego.

W okręgu sądu apelacyjnego warszawskiego terminy do wykonania wszelkich czynności, zmierzających do zachowania praw wekslowych, o ile nie upłynęły dnia 31 lipca 1914 r., przedłużone zostają do 1 lipca 1919 r. Rada Ministrów w miarę potrzeby władną będzie przedłużać powyższe terminy na dalsze okresy czasu.

Dan w Warszawie, dn. 24 grudnia 1918 r.

Naczelnik Państwa: (—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:

(—) *J. Moraczewski.*

Minister Sprawiedliwości:

(—) *Supiński.*

„Dz. Pr." z d. 28/XII 1918 r., Nr. 21, poz. 72.

65.

DEKRET

o zmianach w Ordynacji Wyborczej do Sejmu Ustawodawczego.

Na wniosek Rady Ministrów i Generalnego Komisarza Wyborczego stanowię:

1) Artykuł 69 Ordynacji Wyborczej zyskuje brzmienie następujące:

„Głosowanie odbywa się za pomocą kart do głosowania.

Karta zawierać ma jedynie numer listy kandydatów, na którą wyborca oddaje swój głos.

Numer może być drukowany, albo pisany.“

2) Artykuł 71 Ordynacji Wyborczej znosi się.

3) W artykule 76 Ordynacji Wyborczej znosi się punkt drugi; punkt czwarty zyskuje brzmienie:

„Karty do głosowania, nie wypełnione w sposób właściwy w myśl art. 69“.

4) Dodatek № 3 do Ordynacji Wyborczej znosi się.

Polecam Generalnemu Komisarzowi Wyborczemu wydanie instrukcji szczegółowej, wyjaśniającej komisarzom wyborczym i wyborcom powyższe zmiany w Ordynacji Wyborczej.

Dan w Warszawie, dnia 26 grudnia 1918 r.

Naczelnik Państwa:

(—) *J. Pilsudski.*

Prezydent Ministrów:

(—) *J. Moraczewski.*

Minister Spraw Wewnętrznych

(—) *Thugutt.*

„Dz. Pr.“ z d. 28/XII 1918 r. Nr. 21 poz. 74.

III.

66.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Ob. Komisarży Ludowych w przedmiocie wyborów do Sejmu Ustawodawczego.

Wobec zbliżania się terminu wyborów do Sejmu Ustawodawczego zwracam z całym naciskiem uwagę Komisarzy powiatowych, burmistrzów i naczelników gmin, że organy państwowe i samorządowe nie mogą pod żadnym pozorem wywierać presji na wyborców na rzecz jakiejkolwiek listy kandydatów. Urzędnicy, winni takiego nadużycia władzy, zostaną pociągnięci do surowej odpowiedzialności.

Wybory odbyć się muszą w warunkach zupełnej wolności obywatelskiej, by istotna wola narodu mogła znaleźć swój wyraz bez najmniejszego skrępowania.

Komisarze powiatowi, burmistrze i naczelnicy gmin, obowiązani są do udzielania wszelkiej pomocy Komisarzom wyborczym oraz głównym i miejscowym Komisjom wyborczym w ich trudnej pracy.

Przypominam jednocześnie, że udział czynny organów państwowych w agitacji politycznej jest wogóle niedopuszczalny, naraża bowiem na szwank ich powagę i pozbawia zaufania szerokich kół ludności. Nie mam zamiaru krępować osobistych przekonań urzędników, — muszą oni jednak, występując w charakterze oficjalnym, zachowywać całkowitą bezstronność wobec sprzeczr. [illegible] z sobą nieraz dążeń kierunków i grup politycznych.

Warszawa, d. 27 grudnia 1918 r.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Thugutt.*

67.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do ob. Komisarzy Ludowych w przedmiocie ukrócenia wypadków samowoli.

W wielu fabrykach Łodzi, Warszawy i innych miejscowości robotnicy popierają swoje żądania w sposób terorystyczny, a mianowicie: wiążą zarządy fabryczne, uwięzionych głodzą, zajmują biura, sekwestrują samowolnie towary i t. p.

O ile podobne gwałty zdarzyły się na terenie powiatu (miasta) Wam powierzonego, macie w sposób kategoryczny je ukrócić przy pomocy Milicji Ludowej lub milicji samorządowej. Wrazie ostatecznym żądać pomocy wojska od najbliższego dowództwa. Przy ukróceniu wypadków samowoli dbać o to, aby nie dopuszczać do przelewu krwi.

O wszystkich wypadkach zaburzeń polecam bezzwłocznie składać raporty Ministerstwu Spraw Wewnętrznych.

Warszawa, d. 28 grudnia 1918 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Barlicki.*

68.

Instrukcja dodatkowa z d. 30/XII 1918 r. do Ordynacji Wyborczej do Sejmu Ustawodawczego.

Na mocy ustępu ostatniego dekretu Naczelnika Państwa z dnia 19 grudnia 1918 roku „o przedłużeniu niektórych terminów prekluzyjnych przy wyborach do Sejmu Ustawodawczego“ (Dz. Pr. № 20) i ustępu ostatniego dekretu z dnia 26 grudnia 1918 roku „o zmianach w Ordynacji Wyborczej do Sejmu Ustawodawczego“ (Dz. Pr. № 21) ogłaszam następującą instrukcję:

do art. 69.

Wobec ustalonego Dekretem z dnia 26 grudnia 1918 roku nowego brzmienia artykułu 69 Ordynacji Wyborczej — urzędowe karty wyborcze, drukowane według podanego w dodatku № 3 do Ordynacji wzoru i zaopatrzone pieczęcią urzędową Głównej Komisji Wyborczej, zostały zniesione. Głosowanie odbywać się będzie za pomocą kart nieurzędowych. Rozmiar, format i kolor tych kart są dowolne. Na karcie wyborca oznaczyć winien jedynie numer listy wyborczej, na którą oddaje swój głos. Numer, na karcie umieszczony, może być drukowany, hektografowany, pisany ołówkiem, piórem lub na maszynie — w formie cyfry arabskiej lub rzymskiej, jako też wypisany literami. Przy numerze mogą być umieszczone dodatki, zawierające wyłącznie wskazówki co do samego numeru, naprzykład: „№ 3“, „lista № 3“, „na listę № 3“, „głosuję na listę numer trzeci“ i t. p.

Napisy wszelkiej innej treści są niedopuszczalne i skutkują nieważność karty. Zwłaszcza dotyczy to podpisu składającego kartę.

do art. 70.

Koperty, wymienione w art. 70 i 72 Ordynacji, winny być ostemplowane pieczęcią Głównej Komisji Wyborczej i dostarczone w odpowiedniej ilości miejscowym komisjom wyborczym.

do art. 43, 47, 51, 54.

Wobec przedłużenia Dekretem z dnia 19 grudnia terminów w art. 43, 47, 51 i 54 Ordynacji wskazanych, kan-

dydatury poselskie mogą być zgłoszone na ręce przewodniczącego Głównej Komisji Wyborczej do dnia 9 stycznia włącznie, oświadczenia grup wyborczych, iż tworzą związek wyborczy, do dnia 12 stycznia włącznie. Odpowiednio do tego Główna Komisja Wyborcza o dostrzeżonych w zgłoszeniach i oświadczeniach brakach i wadach winna zawiadomić pełnomocników grup — do dnia 13 stycznia, wady te i braki winny być usunięte do dnia 16 stycznia, zaś w dn. 17 stycznia Komisja Główna ustala ostatecznie listy wyborców i rozsyła je komisjom miejscowym.

Podane w Instrukcji Ministra Sprawiedliwości z dnia 7-go grudnia 1918 roku wyjaśnienie do artykułu 69 Ordynacji, wobec nowej redakcji tego artykułu, nie obowiązuje.

Warszawa, dn. 30 grudnia 1918 r.

Generalny Komisarz Wyborczy

(—) *Sobolewski.*

OBWIESZCZENIA.

Walka z lichwą.

W celu skuteczniejszej obrony ludności przed wyzyskiem, pochodzącym ze spekulacji, Urząd Walki z lichwą żywnościową powziął zamiar utworzenia dzielnicowych Komitetów spożywców, złożonych z obywateli, cieszących się zaufaniem społeczeństwa. Zadaniem Komitetów będzie współdziałanie z Urzędem w sprawie wykrywania potajemnych składów przedmiotów codziennej potrzeby, stwierdzanie cen nadmiernych i objaśnianie ludności o sposobach uchronienia się przed wyzyskiem spekulantów.

W powyższym celu Urząd zwraca się do mieszkańców Stolicy, którym drogie jest życie i zdrowie szerokich warstw ludności, — przedewszystkiem zaś do odnośnych zrzeszeń i związków z prośbą o jaknajrychlejsze tworzenie wspomnianych Komitetów i powiadomienie Urzędu niniejszego o powstaniu takowych.

Urząd jest przeświadczony, że tylko jaknajściślejsza współpraca ze społeczeństwem ulżyć zdoła ciężarowi plagi, jaką jest wyzysk ludności przez spekulację w dobie dzisiejszej.

Zapisy do Komitetów spożywców zgłaszać należy do odnośnych Komisarjatów Milicji Miejskiej.

Kursy Akademickie dla Wyższej Administracji.

Z ramienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych odbędzie się V Akademicki kurs dla wyższej administracji przy Uniwersytecie Warszawskim według programu kursów poprzednich. Kurs rozpocznie się 21 stycznia 1919 r. i w trzech okresach (po 4, 8, i 8 tygodni) trwać będzie aż do początku lipca. Wykłady będą się odbywały codziennie w godzinach wieczorowych od 6-ej do 9-ej.

Warunki przyjęcia słuchaczów na Kurs są następujące:

1. Ukończenie conajmniej 7-mio klasowej szkoły średniej, gimnazjum, szkoły realnej lub innej równoważnej szkoły;

2. Dłuższa praktyka lub przynajmniej trzyletnie studja prawnicze, zakończone przepisanym egzaminem, uprawniającym do wyższej służby sądowej lub administracyjnej. Praktyka po ukończeniu szkoły średniej musi być przynajmniej 8-io letnia i odbyta na stanowisku kierowniczem (jako właściciel lub dyrektor) w przedsiębiorstwie gospodarczem, rolnem, technicznem, handlowem lub przemysłowem. O ile kandydat odbył przynajmniej dwuletnie studja prawnicze, wystarcza trzyletnia praktyka na stanowisku kierowniczem, jak powyżej;

3. Wiek od 25 do 40 lat;

4. Zobowiązanie całkowitego uczęszczania na kursy. Kierownictwo jest jednak upoważnione w poszczególnych przypadkach do zwalniania od uczęszczania na poszczególne wykłady;

5. Świadectwo nienagannego zachowania się, wystawione przez odnośną władzę policyjną;

6. Imatrykulowanym studentom Uniwersytetu lub Politechniki uczęszczanie nie jest dozwolone.

Uczestnicy płacą marek 100 wpisowego zgóry jednorazowo lub w dwuch ratach. Z przyczyn ważnych Kierownictwo może w przypadkach poszczególnych zwolnić niezamożnych kandydatów od wpisu zupełnie lub częściowo. O zakończonem uczęszczaniu na kursy wydaje się na żądanie poświadczenie. Podanie o przyjęcie musi zawierać:

1. Krótki opis życia z podaniem imienia i nazwiska, miejsca i daty urodzenia, teraźniejszego zawodu, wykształcenia (szkoła średnia, ile klas; w ilu klasowej szkole, gdzie i kiedy skończył), dotychczasowej praktyki, (jakiej, gdzie, ile lat), adresu;

2. Świadectwo szkolne ukończonej średniej szkoły;

3. Ewentualnie świadectwo uniwersyteckie i świadectwo z praktyki;

4. Świadectwo nienagannego prowadzenia się, wystawione przez odnośną władzę policyjną.

Świadectwa po załatwieniu podania będą zwracane.

Podania, które nie odpowiadają powyższym wymaganiom, nie będą uwzględniane.

Podania należy złożyć do 10 stycznia 1919 r. codziennie od godz. 12—1 po południu, bądź osobiście, bądź listownie, pod adresem: Biuro Akademickich Kursów dla Wyższej Administracji, Warszawa, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Sekcja Ogólna — Nowy-Świat 69, lewy front, II piętro, pokój № 9.

Zamierza się przyjąć 150 kandydatów.

Tłoczono w Drukarni Państwowej, Miodowa Nr. 20. 3 I. 18.